

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 214.999 van 8 september 2011
in de zaak A. 193.890/X-14.381.**

In zake : 1. Roger SCHRAMME (in de vordering tot schorsing)
 2. Adelin DE NAEGHEL
 3. Chris DHONDT (in de vordering tot schorsing)
 4. Serge STROO
 5. Francine BUYCK
 6. Martine SCHOUTEETEN (in de vordering tot schorsing)
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Thomas Bienstman
 kantoor houdend te 9000 GENT
 Vlaanderenstraat 78
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Paul Aerts
kantoor houdend te 9000 GENT
Coupure 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

de n.v. INFRABEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Donatienne Ryckbost en Emmanuel Ryckbost
kantoor houdend te 8400 OOSTENDE
E. Beernaertsstraat 80
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 7 september 2009, strekt tot de
nietigverklaring van “het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juni 2009

houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘afbakening zeehavengebied Zeebrugge’”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 201.909 van 16 maart 2010 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoekende partijen sub 2, 4 en 5 hebben een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen sub 2, 4 en 5 hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkommende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 20 mei 2010. De tussenkommende partij heeft een memorie ingediend.

Auditeur Tom De Waele heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen sub 2, 4 en 5 hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkommende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 29 april 2011.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Peter Gansbeke, die loco advocaat Thomas Bienstman verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Paul Aerts,

die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Donatienne Ryckbost, die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Naar aanleiding van het planningsproces voor de afbakening van het zeehavengebied van Zeebrugge wordt een strategisch milieueffectrapport over een plan (hierna: het globale plan-MER) opgemaakt voor het gebied, alsook een ruimtelijk veiligheidsrapport. In het globale plan-MER wordt gewag gemaakt van een bufferzone tussen de “Achterhaven” en “de Dudzeelse polder”, die blijkens de bij het plan-MER horende kaarten een gebied is ten zuiden van de Achterhaven en ten westen van het Schipdokkanaal.

4. Naast het globale plan-MER worden specifieke milieueffectrapporten opgemaakt voor het vormingsstation voor goederenvervoer over het spoor van Zwankendamme, voor de aanleg van een nieuwe spoorverbinding “Ter Doest” tussen de bestaande lijnen Brugge-Knokke en Brugge-Zeebrugge en voor de aanleg van de nieuwe hoofdweg AX tussen de N31 te Brugge en de N49 te Westkapelle (hierna: het plan-MER AX).

5. Op 22 maart 2006 wordt het kennisgevingsdossier van het plan-MER AX volledig verklaard door de dienst Milieueffectrapportage van de afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid.

6. Van 27 maart 2006 tot 25 april 2006 vindt een publieke consultatie over het plan-MER AX plaats. Er worden bezwaarschriften ingediend

door de v.z.w. Zwinpolder, de v.z.w. Groen en 150 burgers. Verder wordt een petitie ingediend, ondertekend door 270 gezinnen. Er worden ook reacties ingediend door verscheidene administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen.

7. Op 7 april 2008 wordt het plan-MER AX, na enige aanpassingen, goedgekeurd door de dienst m.e.r. van de afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid.

8. Op 16 april 2008 vindt de plenaire vergadering over het voorontwerp van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “afbakening van het zeehavengebied van Zeebrugge” plaats. Het plan omvat vier deelgebieden, zijnde voorhaven, achterhaven, binnenhaven en infrastructuur AX en bocht Ter Doest.

9. De verzoekende partijen zijn landbouwers die percelen bezitten of exploiteren binnen de in het laatstgenoemde plan voorziene reservatiestrook voor de hoofdweg AX. De voornoemde percelen zijn gelegen op afstanden van ongeveer 1 tot 5 kilometer ten oosten van het Schipdonkkanaal.

10. Op 26 juni 2008 zendt het afdelingshoofd van het Agentschap Wegen en Verkeer West-Vlaanderen aan de gedelegeerd bestuurder van de Vlaamse Landmaatschappij volgende brief:

“In aansluiting met ons schrijven van 12 januari 2007 en uw antwoord van 26/03/2007 waarbij u ons de eerste versie van de ondertekende overeenkomst terug overmaakte, stuur ik u hierbij, in zesvoud, een aangepaste overeenkomst ter uitvoering van maatregelen voor het vogelrichtlijngebied ‘3.2 Poldercomplex’ die door de aanleg van de AX wordt doorsneden.

De eerdere overeenkomst werd aangepast ingevolge optimalisatie van het voorkeurstracé volgend uit (het) plan-MER, waarvoor thans de procedure voor de opmaak van een project-MER is opgestart en waarvoor een bredere reserveringszone in het RUP Zeehaven wordt meegenomen.

De jaartallen zijn aangepast en de projectperimeter waar de natuurcompensaties moeten gebeuren is beperkt tot de stadswallen van Damme met uitbreidingsperimeter.

Mag ik u vragen deze overeenkomst in zesvoud te ondertekenen en mij deze terug te sturen voor ondertekening door mevrouw de minister. Een ondertekend exemplaar zal daarna aan u overgemaakt worden”.

Als bijlage bij deze brief wordt een door de laatstgenoemde bestuurder en de Vlaamse Minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur te ondertekenen “overeenkomst ter uitvoering van maatregelen voor het vogelrichtlijngebied ‘3.2 Poldercomplex’ die verband houden met de aanleg van de AX tussen Westkapelle en de Blauwe Toren te Brugge” gevoegd.

11. Op 5 september 2008 stelt de Vlaamse regering het ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan “afbakening van het zeehavengebied van Zeebrugge” voorlopig vast.

12. Tussen 6 oktober 2008 en 4 december 2008 wordt een openbaar onderzoek gehouden over het laatstgenoemde ontwerp. Er worden 36 bezwaarschriften ingediend door 316 indieners.

13. Op 27 november 2008 verleent de provincieraad van de provincie West-Vlaanderen een voorwaardelijk gunstig advies en op 28 november 2008 verleent de gemeenteraad van de stad Brugge zijn advies, waarin een aantal bemerkingen bij het ontwerpplan worden geformuleerd.

14. Op 10 maart 2009 verleent de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening (hierna: Vlacoro) een voorwaardelijk gunstig advies over het ontwerpplan.

15. Op 29 april 2009 wordt het project-milieueffectrapport voor de aanleg van de hoofdweg AX goedgekeurd (hierna: project-MER AX).

16. Op 28 mei 2009 verleent de afdeling wetgeving van de Raad van State advies over het ontwerpbesluit tot vaststelling van het plan.

17. Bij het bestreden besluit van 19 juni 2009 stelt de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “afbakening zeehavengebied Zeebrugge” definitief vast.

Dit besluit wordt gemotiveerd als volgt:

“Overwegende dat het ruimtelijk uitvoeringsplan ‘afbakening zeehavengebied Zeebrugge’ uitvoering geeft aan de bindende bepalingen van het ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen waarin staat dat de Vlaamse overheid de afbakening van de zeehavens in een ruimtelijk uitvoeringsplan vastlegt; dat richtinggevend het ontwikkelingsperspectief voor de geselecteerde poort zeehaven Zeebrugge is bepaald in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen;

Overwegende dat de ontsluitende infrastructuur spoorbocht Ter Doest en AX essentieel zijn voor het functioneren van de zeehaven Zeebrugge; dat drie spoorverbindingen vanuit Zeebrugge bindend geselecteerd zijn in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen; dat de bocht tussen lijnen 51B en 51A richtinggevend is opgenomen in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen; dat de AX bindend geselecteerd is als hoofdweg vanaf de N31 tot de N49; dat daarom de herbestemmingen voor deze infrastructuur deel uitmaken van het voorliggende gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan;

Overwegende dat de ruimtelijke ontwikkelingen voor de zeehaven Zeebrugge, voorzien in voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, steunen op het streefbeeld van het strategisch plan voor de haven Brugge-Zeebrugge van 30 november 2004; dat het strategisch plan voor de haven Brugge-Zeebrugge onderwerp is geweest van breed overleg met de betrokkenen in de regio;

Overwegende dat het decreet van 2002 geen specifieke procedureregels bevatte voor de plan-MER; dat de plenaire vergadering van dit ruimtelijk uitvoeringsplan plaatsvond vóór 1 juni 2008 zodat de bepalingen van artikel 4.2.4, §1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en artikel 49 van het decreet van 25 mei 2007 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu, energie en openbare werken bijgevolg van toepassing zijn; dat aan deze voorwaarde is voldaan vermits de plenaire vergadering heeft plaatsgevonden op 16 april 2008; dat in het kader van het strategisch plan van de zeehaven Brugge-Zeebrugge een planMER en ruimtelijk veiligheidsrapport is opgesteld; dat eveneens een planMER en projectMER is opgemaakt voor de aanleg van de AX tussen de N31 te Brugge en de N49 te Westkapelle; dat bijkomend volgende milieubeoordelingen werden opgemaakt: MER aanleg spoorverbinding te Lissewege tussen L51A en L51B ‘Bocht ter Doest’, milieubeoordeling van het plan tot uitbreiding en optimalisatie van het vormingsstation van de zeehaven Brugge-Zeebrugge en projectMER uitbouw zuidelijke achterhaven Zeebrugge; dat de resultaten van deze milieubeoordelingen vertaald zijn in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan;

Overwegende dat in het kader van bovenvermelde milieubeoordelingen volgende passende beoordelingen werden opgesteld: passende beoordeling op strategisch planniveau voor de haven van Brugge-Zeebrugge, passende beoordeling aanleg van de AX tussen de N31 te Brugge en de N49 te Westkapelle, passende beoordeling aanleg van de spoorwegbocht Ter Doest, passende beoordeling voor de aanleg van de verbinding oostelijke voor- en achterhaven; passende beoordeling bij (ingewilligde) ontheffingsaanvraag voor de aanleg van een stikstofleiding tussen de NMP-leiding Zeebrugge-Gent en de LNG-terminal, dat in uitvoering van de

milieubeoordelingen en passende beoordeling de nodige compensaties zijn voorzien; dat de Vlaamse Regering op 5 september 2008 heeft beslist dat de uitbouw van de zuidelijke achterhaven van de haven van Brugge-Zeebrugge en de aanleg van de hoofdweg AX tussen N31 en A11 projecten betreffen waarvoor dwingende redenen van groot openbaar belang, in de betekenis van artikel 36 ter van het decreet Natuurbehoud en artikel 6 van de habitatrichtlijn, worden ingeroepen;

Overwegende dat op 5 september 2008 de Vlaamse minister, bevoegd voor de havens, werd gelast een dossier met betrekking tot het inroepen van dwingende redenen van groot openbaar belang in te dienen voor het strategisch haveninfrastructuurproject;

Overwegende dat de Vlaamse Regering, na adviesgeving van de Vlaamse Havencommissie en van de Vlaamse Milieu- en natuurrad, op 22 september 2006 akte heeft genomen van het strategisch plan voor de zeehaven Brugge-Zeebrugge; dat in diezelfde beslissing de Vlaamse minister bevoegd voor de ruimtelijke ordening werd belast met de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, conform een principieel programma voor herbestemmingen en afbakening;

Overwegende dat de neerslag van de ruimtelijke afweging is opgenomen in de toelichting bij het ruimtelijk uitvoeringsplan;

Overwegende dat in uitvoering van voormeld decreet inzake integraal waterbeleid een watertoets is uitgevoerd; dat met het watersysteem ook rekening is gehouden bij de redactie van de stedenbouwkundige voorschriften; dat uit het gevoerde onderzoek blijkt dat het plan geen betekenisvolle impact zal hebben op het watersysteem;

Overwegende dat de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening op 10 maart 2009 een gunstig advies heeft uitgebracht op voorwaarde dat rekening gehouden wordt met de in het advies geformuleerde opmerkingen;

Overwegende dat in het advies van Vlacoro de verschillende bezwaren, opmerkingen en adviezen per ingediend bezwaar worden behandeld; dat hieronder omwille van de leesbaarheid en duidelijkheid voor een andere opdeling geopteerd wordt; dat hierbij eerst wordt ingegaan op de algemene bemerkingen uit het openbaar onderzoek en op de eigen opmerkingen van Vlacoro; dat vervolgens op de bezwaren en opmerkingen op de inhoud en stedenbouwkundige voorschriften van de verschillende deelgebieden wordt ingegaan;

Overwegende dat de algemene opmerkingen onder andere ingaan op de ruimteboekhouding, begripsverwarring met betrekking tot waterweginfrastructuur en het stedelijk netwerk van de kust; dat het advies van Vlacoro hierover is gevolgd;

Overwegende dat een aantal bezwaren en opmerkingen niet zozeer handelen over het voorliggende ruimtelijk uitvoeringsplan maar wel over de hierbij horende milieueffectrapportages, veiligheidsrapportage, het strategisch plan van de haven van Brugge - Zeebrugge en de beslissing van de Vlaamse Regering houdende de voorlopige vaststelling voor voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (ontvenning Sashul); dat deze documenten ter onderbouwing, ter volledigheid en ter informatie bij het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zijn gevoegd; dat opmerkingen op deze documenten niet kunnen leiden tot een bijstelling ervan; dat de project- en plan-MER's en het ruimtelijk veiligheidsrapport reeds een

procedure van openbaarheid hebben doorlopen en in deze fase reeds zijn goedgekeurd door de bevoegde diensten; dat het advies van Vlacoro is gevolgd;

Overwegende dat door een aantal bezwaarindieners de problematiek van ontvenning wordt aangehaald (zuidelijke kanaalberm Boudewijnkanaal en Sashul); dat de ontvenning van het gebied 'Sashul' geen deel uitmaakt van voorliggende gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan; dat voor de ontvenning die wel gelegen is binnen de perimeter van voorliggende gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Vlacoro adviseert dat die onvoldoende gemotiveerd is en om de afbakeningslijn van het zeehavengebied in te krimpen zodat er geen ontvenning meer is in het geheel van het ruimtelijk uitvoeringsplan; dat volgens Vlacoro het gebied langs het Boudewijnkanaal buiten de afbakeningslijn meer potenties biedt om de haven op een natuurlijke en landschappelijke manier te bufferen; dat het advies van Vlacoro niet wordt gevolgd; dat in lijn met de beslissing van 22 september 2006 en de voorlopige vaststelling van 5 september 2008, wordt verkozen om de opheffing van het VEN statuut te handhaven; dat deze keuze uitgaat van de gelijkwaardigheid van natuurfuncties en havenfuncties met betrekking tot de betrokken zone, en wordt verantwoord vanwege de beperkende implicaties die er in die optiek kunnen vasthangen aan het VEN-statuut voor de exploitatie van het havengebied; dat het artikel 25 van het natuurdecreet stelt dat de natuurfunctie 'voorrang' heeft op de andere functies, wat niet de bedoeling is voor deze zone; dat de natuurregelgeving voor het overige, te beginnen bij artikel 25 van het natuurdecreet, voor het VEN een reeks gebods- en verbodsbepalingen invoert, die een realisatie van de functies van de betrokken zone - of van de naburige, feitelijke havengronden - onmogelijk kunnen maken of ernstig kunnen bemoeilijken; dat de algemene ontheffing met betrekking tot VEN, die er ten behoeve van de waterloopbeheerder verleend wordt in artikel 22 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 november 2003, niet volstaat wat het Boudewijnkanaal betreft, vermits deze ontheffing alleen slaat op projecten met het oog op natuurontwikkeling; dat de ontheffing door middel van een natuurrichtplan in principe weliswaar een mogelijkheid verschaft tot maatwerk ten behoeve van deze zone, maar dat de opmaak van een natuurrichtplan veel tijd kost en dat de uitkomst ervan onvoorspelbaar is in relatie tot de beoogde evenwaardigheid van functies in deze zone; dat naast de reeds gegeven algemene verantwoording van de afbakening van het zeehavengebied, de opname van deze specifieke zone binnen de afbakeningslijn van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan verantwoord is; dat slechts door opname binnen het zeehavengebied van deze zone de beoogde gelijkwaardigheid van functies gecontinueerd en gegarandeerd kan worden; dat compenserende VEN-afbakeningen in dit GRUP zijn opgenomen; dat hierdoor een gelijktijdigheid en een één-op-één relatie qua oppervlakte en qua voor het gebied relevante natuurwaarden gegarandeerd wordt;

Overwegende dat door Vlacoro wordt gesteld dat de totaliteit van de buffering van het havengebied op een meer gestructureerde wijze moet bekeken worden; dat wordt gesteld dat deze zones onvoldoende bouwvrij worden gehouden; dat de buffers die in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan worden voorzien, ingetekend zijn op basis van de principes

van het strategisch plan van de zeehaven van Brugge - Zeebrugge en de beslissing van de Vlaamse Regering van 22 september 2006 over het principieel programma voor het afbakeningsRUP voor de haven van Brugge - Zeebrugge; dat hierbij maximaal de buffers werden opgenomen waarvoor vanuit de verscheidene milieueffectrapportages, het strategisch plan van de zeehaven van Brugge - Zeebrugge en de beslissing van de Vlaamse Regering van 22 september 2006 werd aangegeven dat een bestemming in functie van een actieve buffering van het havengebied (en dit binnen het kader van het havendecreet) noodzakelijk was; dat de manier waarop deze buffers in het plan zijn ingetekend (volumebuffer, afstandsbuffer) en de verschillende functies die al dan niet in deze zones worden toegelaten, eveneens het gevolg zijn van de hierboven aangehaalde onderzoeken en beslissingen; dat om dit te verduidelijken extra toelichting is opgenomen in deel 3C van de toelichtingsnota;

Overwegende dat Vlacoro, op basis van de ingediende adviezen, adviseert om de AX te onttrekken aan het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan indien geen keuze gemaakt is over het exacte tracé van de AX op basis van het projectMER AX; dat de projectMER concludeert dat de variant T5, uitvoeringsvariant UV2, de meest milieuvriendelijke keuze is; dat derhalve het reservatiegebied voor infrastructuur werd beperkt tot deze variant;

Overwegende dat een bezwaar vraagt om binnen het havengebied zelf tijdelijke landbouwactiviteiten mogelijk te maken en om landbouwactiviteiten ook in een tijdelijke situatie uitdrukkelijk op te nemen in artikel 3 (gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven - bestaande bedrijven), artikel 4 (gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven op de niet-watergebonden terreinen) en artikel 5 (gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven op de watergebonden terreinen); dat Vlacoro stelt om een overgangsbepaling toe te voegen aan de stedenbouwkundige voorschriften van artikel 3,4 en 5; dat het advies van Vlacoro niet wordt gevolgd; dat geopteerd wordt om dergelijke overgangsbepalingen niet op te nemen in deze gebieden omdat de gebieden die in voorliggend RUP worden bestemd als artikel 3,4 en 5 volgens het momenteel geldende gewestplan reeds bestemd zijn als industriegebied (milieubelastende industrie);

Overwegende dat in één van de bezwaarschriften wordt gepleit om de typevoorschriften aan te passen in functie van de mogelijke aanleg van rioolwaterleidingen; dat Vlacoro adviseert dit aspect verder te onderzoeken hetzij in het kader van de typevoorschriften, hetzij via andere oplossingsmogelijkheden; dat deze problematiek de vaststellingsprocedure van voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan overstijgt omdat ze zich mogelijk ook stelt binnen de bestemmingen van het gewestplan; dat dit bezwaar geen belemmering vormt voor de definitieve vaststelling van het plan; dat er op dit ogenblik geen concrete projecten voor rioolwaterleidingen zijn die er mogelijk gehypothekeerd door worden; dat een oplossing voor deze problematiek gevonden kan worden in een aanpassing van het uitvoeringsbesluit van kleine werken van algemeen belang; dat hierdoor deze problematiek globaal worden aangepakt; dat derhalve een aanpassing van de stedenbouwkundige voorschriften van voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan niet noodzakelijk is; dat het advies van Vlacoro wordt gevolgd;

Overwegende dat hieronder de bezwaren, opmerkingen en adviezen per deelplan worden behandeld;

(...)

deelgebied 4 ‘Infrastructuur AX en bocht ter Doest’

Overwegende dat de bezwaren, opmerkingen en adviezen over het deelgebied 4 ‘Infrastructuur AX en bocht Ter Doest’ hebben geleid tot een aanvulling van de toelichtingsnota betreffende de projectMER van de AX en tot een beperking van het reservatiegebied voor infrastructuur conform de conclusie van de projectMER AX”.

IV. Afstand in hoofde van de eerste, derde en zesde verzoekende partij

18. Na de ontvangst van het tussenarrest nr. 201.909 van 16 maart 2010 laten de eerste, derde en zesde verzoekende partij weten het geding niet verder te willen zetten. In hoofde van deze partijen wordt de afstand van geding vastgesteld.

Met “de verzoekende partijen” wordt hierna de tweede, vierde en vijfde verzoekende partij bedoeld.

V. Ontvankelijkheid

A. Standpunt van de partijen

19. De verwerende partij werpt in de memorie van antwoord op dat de verzoekende partijen hoogstens belang hebben bij een gedeeltelijke vernietiging van het bestreden besluit, in zoverre dit met name betrekking heeft op het deelplan 4 infrastructuur AX en bocht Ter Doest.

20. De tussenkomende partij betwist het belang van de verzoekende partijen, stellende dat zij niet afzonderlijk en concreet uiteenzetten waarom de bestreden beslissing voor hen griefhoudend is.

Tevens stelt de tussenkomende partij dat een aantal middelen niet ontvankelijk zijn omdat ze in wezen gericht zijn tegen andere administratieve beslissingen dan het bestreden besluit.

21. In de memorie van wederantwoord verdedigen de verzoekende partijen de opvatting dat de verschillende onderdelen van het plan samenhangend zijn, en dat meer bepaald de verbindingsweg die het voorwerp uitmaakt van het deelplan 4 van cruciaal belang is voor de geplande uitbreiding van de zeehaven die in de overige deelplannen wordt geregeld.

Voorts staven de verzoekende partijen hun belang met verwijzing naar de stukken die zij in hun bundel gevoegd hebben.

B. Beoordeling

22. Aangezien, zoals hierna zal blijken, besloten wordt tot de verwerping van het beroep, bestaat er geen noodzaak te onderzoeken of, in geval van vernietiging, tot een gedeeltelijke vernietiging zou dienen te worden besloten.

23. Het wordt niet betwist dat de percelen van de verzoekende partijen gelegen zijn binnen de grenzen van de door het bestreden uitvoeringsplan voorziene reservatiestrook voor de hoofdweg AX, wat in beginsel reeds volstaat opdat de verzoekende partijen zouden doen blijken van het rechtens vereiste belang.

24. Het kwam de tussenkomende partij toe een exceptie die handelt over een vermeend gebrek aan belang in hoofde van de verzoekende partijen afdoende te verantwoorden en te staven. De tussenkomende partij doet zulks niet waar zij het belang van de verzoekende partijen in twijfel trekt.

Hoewel het ongetwijfeld juist is dat een middel om ontvankelijk te zijn gericht moet zijn tegen het bestreden besluit, kan de opmerking van de tussenkomende partij in verband met de middelen toch niet aanzien worden als een afdoende ontwikkelde exceptie van gemis aan belang bij het beroep.

De excepties worden verworpen.

VI. Onderzoek ten gronde

A. Het eerste middel

Standpunt van de partijen

25. In het eerste middel wordt de schending aangevoerd van artikel 36ter, § 5 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna: het decreet natuurbehoud).

De verzoekende partijen betogen dat in het plangebied verscheidene speciale beschermingszones gelegen zijn. Het bestreden plan brengt een betekenisvolle aantasting met zich mee voor die zones, door het innemen en het wijzigen van de beschermingszones, alsook door verstoring door geluid, licht en visuele hinder. Het nulalternatief, noch de mogelijkheid tot uitbreiding van de bestaande infrastructuur werd onderzocht en dit om redenen die ondergeschikt hadden moeten blijven aan de ecologische criteria. Wat betreft de alternatieven waarbij de beschermingszones niet worden gevrijwaard, is evenmin gekozen voor het ecologisch minst schadelijk alternatief.

Voorts mochten, gelet op de aanwezigheid van prioritaire habitats in de betrokken beschermingszones, enkel de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of voor het milieu wezenlijk gunstige effecten als dwingende redenen van groot openbaar belang in aanmerking worden genomen bij de vaststelling van het bestreden plan, hetgeen te dezen niet het geval is.

Het bestreden plan voert als dwingende reden van openbaar belang aan dat uitvoering wordt gegeven aan bepalingen in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen met betrekking tot de zeehavens en dat de ontsluitende infrastructuur van de spoorbocht “Ter Doest” en de AX essentieel is voor het functioneren van de zeehaven. Er wordt echter uitgegaan van algemene veronderstellingen, bijvoorbeeld met betrekking tot de groeiende havenactiviteit, zonder dat in concreto wordt beoordeeld of het gaat om dwingende redenen van openbaar belang. Bovendien worden die dwingende redenen van economisch belang ten onrechte niet afgewogen tegen de ecologische criteria.

De verzoekende partijen argumenteren ten slotte dat de compensatiegebieden een te geringe oppervlakte hebben en bovendien ten onrechte verder werden gereduceerd in de toelichtingsnota bij het bestreden plan. Een dergelijke reductie kon immers enkel op grond van een nieuwe habitattoets worden doorgevoerd. Het project-MER AX voor de aanleg van de hoofdweg, goedgekeurd op 29 april 2009, voorziet in een te compenseren oppervlakte van 31,7 hectare, terwijl de verwerende partij slechts 15,1 hectare compenseert. Evenmin wordt aangetoond waar de compensatiegebieden zich bevinden, of deze gebieden even waardevol zijn als de aangetaste speciale beschermingszones en of zij dezelfde gebiedseigen natuurwaarden bevatten.

Ten slotte stellen de verzoekende partijen dat hoewel het vaststaat dat de aanleg van de AX er spoedig zal komen, de compensaties “nog geen feit zijn”, aangezien de compenserende maatregelen nog niet werden aangevat.

26. In haar memorie van antwoord stelt de verwerende partij dat het zogenaamde nulalternatief wel werd onderzocht gezien onder meer in het globale plan-MER de gevolgen werden weergegeven van het niet realiseren van de nieuwe verbinding, dat een motivering werd aangereikt voor het niet weerhouden van het alternatief van de uitbreiding van de bestaande infrastructuur, dat de ecotoopinname en de geluidsverstoring geen betekenis hebben voor het habitatgebied “Polders”, dat geluidsverstoring enkel kan ingeroepen worden ten aanzien van soorten en niet ten aanzien van habitats, dat de duingebieden op grote afstand van het geplande tracé gelegen zijn, dat de groeiverwachtingen voor de haven blijken uit het strategisch plan voor de zeehaven en de noodzaak van nieuwe infrastructuur aan bod komt in het betreffende plan-MER, dat in het plan-MER wel degelijk in compensatie is voorzien voor in totaal 37,5 hectare en dat uit de verfijning in het project-MER AX blijkt dat uiteindelijk slechts 31,7 hectare compensatie zal noodzakelijk zijn, dat de vermelding van 15,1 hectare compensatie in de toelichtingsnota bij het uitvoeringsplan een materiële fout uitmaakt, dat in het MER wordt verduidelijkt hoe de compensaties zullen gebeuren en ook het kwalitatieve aspect daarbij aan bod komt.

Inmiddels is trouwens een convenant voor de uitvoering van de compensatie door de Vlaamse Landmaatschappij uitgebreid zodat compensaties ook buiten Damme op andere locaties voorzien worden. Deze uitbreiding op het bestaande convenant ligt thans ter ondertekening voor.

Ten slotte kan geen schending van artikel 36ter, § 5 van het decreet natuurbeschoud worden afgeleid uit het feit dat de compensatie nog geen feit zou zijn. Inmiddels werd een onder meer uit vertegenwoordigers vanuit landbouw- en natuurverenigingen bestaande beheerscommissie opgericht die tot doel heeft deze compensatie te realiseren. De compensaties moeten slechts een feit zijn op het ogenblik dat de vergunningen worden afgeleverd.

27. De tussenkomende partij voegt hier aan toe dat de nodige passende beoordelingen zijn gebeurd, dat het nulalternatief in het plan-MER niet valabel werd bevonden, dat eveneens in het plan-MER het alternatief van de uitbreiding van de bestaande infrastructuur op gemotiveerde wijze werd afgewezen, dat de dwingende redenen van algemeen belang blijken uit het plan-MER en uit de motivering van meerdere beslissingen, dat uit het dossier blijkt dat in totaliteit werkelijk 37,5 hectare zal worden gecompenseerd, en dat de 15,1 hectare compensatie vermeld in de toelichtingsnota betrekking heeft op de eigenlijke oppervlakte van de speciale beschermingszones zoals berekend in de project-MER AX.

28. In hun memorie van wederantwoord stellen de verzoekende partijen dat de stelling van de verwerende partij dat de compensaties er pas moeten zijn wanneer er een vergunning wordt afgeleverd, een vertekend beeld geeft. Een compensatie verricht je niet op een dag. Het valt ook op dat de overeenkomst in bijlage bij de door de tussenkomende partij neergelegde brief (randnr. 10) niet ondertekend werd, zodat de daarin opgenomen verbintenissen niet gelden.

29. In hun laatste memories herhalen verzoekende partijen dat de hiervoor bedoelde overeenkomst niet ondertekend werd, zodat de daarin opgenomen verbintenissen niet afdwingbaar zijn.

Beoordeling

30. Artikel 36ter, § 5 van het decreet natuurbehoud luidt als volgt:

“§ 5. In afwijking op de bepalingen van § 4, kan een vergunningsplichtige activiteit die of een plan of programma dat afzonderlijk of in combinatie met één of meer bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, slechts toegestaan of goedgekeurd worden

a) nadat is gebleken dat er voor de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone geen minder schadelijke alternatieve oplossingen zijn en

b) omwille van dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. Wanneer de betrokken speciale beschermingszone of een deelgebied ervan, een gebied met een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort is, komen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten dan wel, na advies van de Europese Commissie, andere dwingende redenen van groot openbaar belang, in aanmerking.

De afwijking bedoeld in het voorgaande lid kan bovendien slechts toegestaan worden nadat voldaan is aan de volgende voorwaarden:

1° de nodige compenserende maatregelen genomen zijn en de nodige actieve instandhoudingsmaatregelen genomen zijn of worden die waarborgen dat de algehele samenhang van de speciale beschermingszone en -zones bewaard blijft;

2° de compenserende maatregelen zijn van die aard dat een evenwaardige habitat of het natuurlijk milieu ervan, van minstens een gelijkaardige oppervlakte in principe actief is ontwikkeld.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen voor het opstellen van een passende beoordeling van de effecten van de activiteit op de habitats, de habitats van een soort en op de soort of soorten waarvoor de speciale beschermingszone is aangewezen, voor het onderzoeken van minder schadelijke alternatieven en inzake de compenserende maatregelen.

De Vlaamse regering oordeelt over het bestaan van een dwingende reden van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.

Elke beslissing in uitvoering van de afwijkingsprocedure van deze paragraaf, wordt met redenen omkleed”.

31. Wat betreft het nulalternatief, wordt in het globale plan-MER op verscheidene plaatsen een omschrijving gegeven van de verkeersproblematiek in en rond het zeehavengebied en wordt de noodzaak van nieuwe maatregelen onderstreept om voor de toekomst het hoofd te bieden aan te verwachten

problemen op dit vlak. In het plan-MER AX wordt het nulalternatief uitdrukkelijk als eerste alternatief onderzocht. Het alternatief waarbij de bestaande infrastructuur zou worden uitgebreid, komt dus wel degelijk aan bod in het plan-MER AX, maar wordt verworpen omdat het een te grote impact zou hebben op de bestaande bewoning. Bij de uitvoering van dat alternatief zouden een dertigtal woningen moeten worden onteigend. Voor de overige woningen zou een te grote overlast ontstaan. Het blijkt niet dat het kennelijk onredelijk zou zijn dat de overheid in die omstandigheden, die door de verzoekende partijen niet worden betwist, beslist om dit alternatief uit te sluiten. Verder heeft artikel 36ter, § 5 van het decreet natuurbehoud niet die strekking dat daaruit de verplichting kan worden afgeleid om voor dit alternatief te kiezen.

32. Bij gebreke aan concrete argumenten slagen de verzoekende partijen er niet in het oordeel van de verwerende partij te ontkrachten dat de hoofdweg AX geen betekenisvolle effecten zal hebben voor gebieden met een prioritair type natuurlijke habitat of voor prioritaire soorten. Uit dit oordeel volgt dat, anders dan de verzoekende partijen dit zien, economische en sociale factoren van groot openbaar belang konden meespelen. Uit hetgeen de verzoekende partijen aanvoeren blijkt niet dat economische en sociale factoren van groot openbaar belang niet afdoende zouden zijn onderzocht.

33. Met betrekking tot de varianten voor het tracé van de nieuwe hoofdweg, bevat het plan-MER AX afwegingen die hebben geleid tot de uiteindelijke keuze voor het tracé waarvan de verzoekende partijen het niet-afdoend karakter niet aantonen. De verzoekende partijen gaan eraan voorbij dat de in het bestreden uitvoeringsplan voorziene reservatiestrook ruimte laat voor twee alternatieve tracés waartussen zal moeten worden gekozen op basis van de bevindingen in het project-MER.

34. Met betrekking tot de vereiste compensaties bepaalt het plan-MER AX dat moet worden voorzien in een gebied van 37,5 hectare ter compensatie van het verlies aan speciale beschermingszones. In de toelichtingsnota bij het bestreden plan wordt berekend dat minimaal 15,1 hectare

moet worden gecompenseerd bij de aanleg van het weerhouden tracé. De verzoekende partijen gaan evenwel voorbij aan de daaropvolgende alinea in de toelichting, waar wordt gesteld dat het bestreden plan voorziet in 37,5 hectare aan compensatie. De argumentatie van de verzoekende partijen ter zake mist feitelijke grondslag.

35. Zoals in de toelichtingsnota bij het bestreden plan is aangegeven werd als compensatiegebied in de eerste plaats het gehele gebied binnen de aankoopperimeter van het erkend natuurreservaat te Damme (stadswallen) geselecteerd. Dienaangaande is in de toelichtingsnota geoordeeld dat, vermits de compensaties geen bestemmingswijzigingen vereisen, de effectieve lokalisatie op projectniveau kan gebeuren. Dit oordeel wordt door de verzoekende partijen niet betwist. In het licht daarvan blijkt noch uit de opwerping in het verzoekschrift dat de compensaties “nog geen feit zijn”, noch uit de toevoeging in de memorie van wederantwoord dat de door de tussenkommende partij neergelegde overeenkomst in bijlage bij de randnummer 10 bedoelde brief niet ondertekend is, een schending van artikel 36ter, § 5 van het decreet natuurbehoud.

36. Het eerste middel wordt verworpen.

B. Het tweede middel

Standpunt van de partijen

37. In het tweede middel wordt de schending aangevoerd van de artikelen 8 en 25, § 1 van het decreet natuurbehoud, alsook van artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid (hierna: het maatregelenbesluit).

De verzoekende partijen betogen dat het noordelijke deel van de westelijke kanaalbermen van het Boudewijnkanaal behoort tot het bij het Vlaams Ecologisch Netwerk (hierna: VEN) horende gebied “Polders Boudewijnkanaal”,

waarin de natuur en het natuurlijk milieu moeten worden behouden, hersteld en ontwikkeld en waarin de natuurfunctie absolute voorrang heeft ten opzichte van de havenfunctie. Bij de opheffing van dit VEN-statuuut mocht bijgevolg niet worden uitgegaan van de gelijkwaardigheid van natuurfuncties en havenfuncties. Deze opheffing houdt een kwantitatieve en kwalitatieve achteruitgang van natuur- en landschapswaarden in, in strijd met het standstillbeginsel, alsook een tekortkoming aan de plicht van de verwerende partij om de verscheidene habitat- en vegetatietypes in stand te houden. Met de opheffing van het VEN-statuuut worden de havenbedrijven gevrijwaard van eventuele beperkingen die hen zouden kunnen worden opgelegd ingevolge de VEN-toets bij de beoordeling van aanvragen tot een stedenbouwkundige vergunning of een milieuvergunning.

38. In haar memorie van antwoord wijst de verwerende partij er op dat artikel 17, § 3 van het decreet natuurbeschoud uitdrukkelijk voorziet in de mogelijkheid om het statuuut als VEN op te heffen middels een ruimtelijk uitvoeringsplan, dat de motivering die in het bestreden besluit wordt gegeven om het VEN op te heffen toepassing maakt van deze mogelijkheid, en dat compenserende VEN-afbakeningen worden gedaan.

39. De tussenkomende partij stelt dat de compensatie met gronden ten westen van het VEN-gebied Ter Doest gestoeld is op een advies van het instituut voor natuur- en bosonderzoek in die zin, en dat geen schending van het standstill-principe wordt aangetoond.

40. In hun memorie van wederantwoord beklemtonen de verzoekende partijen dat in de Grote Eenheden Natuur de natuurfunctie absolute voorrang geniet, en dat de enige beweegreden van het aangevochten uitvoeringsplan erin bestaat om bij voorbaat de vereiste VEN-toets uit te schakelen en “het de havenbedrijven zo comfortabel mogelijk te maken”.

Beoordeling

41. Artikel 17, § 3 van het decreet natuurbehoud bepaalt onder meer:

“(…) Een volgens artikel 21 vastgesteld afbakeningsplan wordt van rechtswege opgeheven voor het onderdeel waarvoor nadien een ruimtelijk uitvoeringsplan in werking treedt dat aan dit onderdeel een bestemming geeft waardoor dit laatste niet meer krachtens artikel 20 van dit decreet zou kunnen worden aangeduid als GEN of GENO. Het voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan bevat voorstellen voor schadebeperkende en compenserende maatregelen. (...)”.

De zo-even vermelde bepaling voorziet uitdrukkelijk in de mogelijkheid om een VEN-statuut op te heffen door middel van een ruimtelijk uitvoeringsplan, op voorwaarde dat schadebeperkende en compenserende maatregelen worden genomen.

42. In het bestreden besluit wordt de keuze om het betrokken VEN-gebied op te nemen in het bestreden plan en het VEN-statuut op te heffen als volgt toegelicht:

“(…) dat deze keuze uitgaat van de gelijkwaardigheid van natuurfuncties en havenfuncties met betrekking tot de betrokken zone, en wordt verantwoord vanwege de beperkende implicaties die er in die optiek kunnen vasthangen aan het VEN-statuut voor de exploitatie van het havengebied; dat het artikel 25 van het natuurdecreet stelt dat de natuurfunctie ‘voorrang’ heeft op de andere functies, wat niet de bedoeling is voor deze zone; dat de natuurregeling voor het overige, te beginnen bij artikel 25 van het natuurdecreet, voor het VEN een reeks gebods- en verbodsbepalingen invoert, die een realisatie van de functies van de betrokken zone - of van de naburige, feitelijke havengronden - onmogelijk kunnen maken of ernstig kunnen bemoeilijken; dat de algemene ontheffing met betrekking tot VEN, die er ten behoeve van de waterloopbeheerder verleend wordt in artikel 22 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 november 2003, niet volstaat wat het Boudewijnkanaal betreft, vermits deze ontheffing alleen slaat op projecten met het oog op natuurontwikkeling; dat de ontheffing door middel van een natuurrichtplan in principe weliswaar een mogelijkheid verschaft tot maatwerk ten behoeve van deze zone, maar dat de opmaak van een natuurrichtplan veel tijd kost en dat de uitkomst ervan onvoorspelbaar is in relatie tot de beoogde evenwaardigheid van functies in deze zone; dat naast de reeds gegeven algemene verantwoording van de afbakening van het zeehavengebied, de opname van deze specifieke zone binnen de afbakeningslijn van het

gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan verantwoord is; dat slechts door opname binnen het zeehavengebied van deze zone de beoogde gelijkwaardigheid van functies gecontinueerd en gegarandeerd kan worden; dat compenserende VEN-afbakeningen in dit GRUP zijn opgenomen; dat hierdoor een gelijktijdigheid en een één-op-één relatie qua oppervlakte en qua voor het gebied relevante natuurwaarden gegarandeerd wordt”.

Uit hetgeen de verzoekende partijen aanvoeren blijkt niet dat deze motivering geen afdoende verantwoording zou zijn voor de opheffing van het VEN-statuut.

Voorts blijkt het bestreden uitvoeringsplan de opheffing van het betrokken VEN-gebied “Polders Boudewijnkanaal”, overeenkomstig het advies van het Instituut voor natuur- en bosonderzoek, te compenseren door de vervollediging van het VEN-gebied “Ter Doest”. Er ligt in die omstandigheden geen schending van het standstillbeginsel voor.

43. Het tweede middel wordt verworpen.

C. Het derde middel

Standpunt van de partijen

44. In het derde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 38, § 1, 5° van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (hierna: DRO).

Ze argumenteren dat de opheffing van een gedeelte van het betrokken VEN-gebied niet wordt weergegeven bij de opsomming van de opgeheven stedenbouwkundige voorschriften in het bestreden plan, terwijl de aangehaalde decretale bepaling inhoudt dat de voorschriften die strijdig zijn met het bestreden plan en die worden opgeheven, in het plan moeten worden aangeduid.

45. In haar memorie van antwoord stelt de verwerende partij dat artikel 38, § 1, 5° van het decreet enkel betrekking heeft op stedenbouwkundige voorschriften, en dat de opgave van de opgeheven voorschriften volgens die bepaling enkel “zo mogelijk” moet gebeuren.

46. De tussenkomende partij stelt dat in de toelichtingsnota de opheffing van het statuut als VEN duidelijk wordt aangegeven.

47. In hun memorie van wederantwoord brengen de verzoekende partijen geen nieuwe elementen meer aan.

Beoordeling

48. Luidens artikel 38, § 1, 5° DRO moet een ruimtelijk uitvoeringsplan in voorkomend geval een “zo mogelijk limitatieve opgave” van de voorschriften bevatten die strijdig zijn met het ruimtelijk uitvoeringsplan en die opgeheven worden.

Uit de bewoordingen van deze bepaling kan worden afgeleid dat opgave van de strijdige en opgeheven voorschriften geen substantiële vormvereiste is. Bovendien wordt in de toelichtingsnota uitdrukkelijk vermeld dat met het bestreden plan een deel van het VEN “Polders Boudewijnkanaal” wordt opgeheven. Er ligt dan ook geen schending van de aangehaalde decretale bepaling voor.

49. Het derde middel wordt verworpen.

D. Het vierde middel

Standpunt van de partijen

50. In het vierde middel wordt de schending aangevoerd van artikel 4.1.7 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

De verzoekende partijen argumenteren dat geen enkele van de milderende maatregelen uit de milieueffectrapporten is opgenomen in de verordenende stedenbouwkundige voorschriften bij het bestreden plan, zodat het niet zeker is dat deze maatregelen ook zullen worden uitgevoerd. Zo is er

onvoldoende rekening gehouden met de volgende in de milieueffectrapporten opgelegde maatregelen:

- de buffer tussen de Achterhaven en de Dudzeelse Polder moet aan de noordzijde minimum 8 meter zijn om een betekenisvolle aantasting te milderen. Deze buffer moet worden aangelegd buiten het broedseizoen op de rand van het opgehoogde terrein van de Achterhaven (globale plan-MER);
- beperking van de breedte van de werfzone (project-MER AX - p. 56);
- het voorzien van fauna passage (project-MER AX - p. 60);
- het voorzien van taluds van opgaande beplanting (project-MER AX - p. 65).

51. In haar memorie van antwoord stelt de verwerende partij dat de voorbeelden van milderende maatregelen die de verzoekende partijen opsommen bijna allemaal afkomstig zijn uit het project-MER AX, dat daarmee rekening zal moeten gehouden worden bij de behandeling van aanvragen voor de uitvoering van het project, en dat het stedenbouwkundig voorschrift van artikel 18 voor het reservatiegebied voor lijninfrastructuur reeds een aantal milderende maatregelen bevat.

52. De tussenkomende partij geeft een overzicht van de milderende maatregelen en compensaties die vertaling vonden in de voorschriften van het bestreden uitvoeringsplan.

53. In hun memorie van wederantwoord brengen de verzoekende partijen geen nieuwe elementen meer aan.

Beoordeling

54. Het blijkt niet welk belang de verzoekende partijen zouden hebben bij het middelonderdeel dat betrekking heeft op de buffer tussen de “Achterhaven” en de “Dudzeelse polder” zoals die zijn omschreven in het globale plan-MER. Uit de gegevens van de zaak (randnrs. 3 en 9) blijkt immers dat de percelen van de verzoekende partijen gelegen zijn op afstanden van meer dan één

tot meer dan vijf kilometer van de “Dudzeelse polder”. Het bedoelde middelonderdeel is bijgevolg niet ontvankelijk.

55. De verwerende partij stelt terecht dat met de maatregelen die voorzien zijn in het project-MER voor de aanleg van de nieuwe hoofdweg AX pas rekening moet worden gehouden bij de behandeling van de stedenbouwkundige aanvragen of van andere aanvragen die voor de uitvoering van het project moeten worden ingediend. Anders dan de verzoekende partijen lijken aan te nemen blijkt niet dat de laatstgenoemde maatregelen hun weerslag hadden moeten vinden in het bestreden uitvoeringsplan.

56. Het vierde middel wordt verworpen.

E. Het vijfde middel

Standpunt van de partijen

57. In het vijfde middel wordt de schending aangevoerd van “de algemene beginselen van behoorlijk bestuur”.

De verzoekende partijen argumenteren dat zij zich door de aanleg van de nieuwe hoofdweg zullen moeten heroriënteren. Door de aanwezigheid van speciale beschermingszones, kunnen weilanden niet in akkerland worden omgezet, wat bij een heroriëntatie nochtans vereist zal zijn voor hun bedrijfsvoering. Bovendien doorkruist de nieuwe hoofdweg (AX) hun landbouwbedrijven. Voor de melkveebedrijven worden daardoor de weilanden aan de overzijde van de nieuwe weg onbruikbaar, vermits het vee er niet langer zal kunnen grazen. Verder is er geen landbouweffectrapport opgesteld om de effecten van het plan op de landbouwbedrijven te onderzoeken en om de vereiste flankerende maatregelen te nemen om die effecten op te vangen. De verzoekende partijen werden nooit gecontacteerd naar aanleiding van de vaststellingsprocedure van het bestreden plan. Het bestreden besluit schendt bijgevolg de zorgvuldigheidsnorm. In het verleden bleek de verwerende partij zich nochtans

bewust te zijn van de noodzaak van het bestuderen van de gevolgen van projecten op de landbouw in het kader van een behoorlijk bestuur.

58. In haar memorie van antwoord stelt de verwerende partij dat een “landbouweffectrapportage” geen verplicht onderdeel is van een uitvoeringsplan, dat zulks enkel voorzien is in het besluit van de Vlaamse regering van 22 juli 2005 inzake het flankerend beleid landbouw voor het Sigma-project, dat met de landbouwbelangen rekening werd gehouden bij de configuratie van de aansluitingscomplexen voor de AX-verbinding, dat er geen verplichting bestaat om een ruilverkavelingsplan te koppelen aan het uitvoeringsplan, en dat het voorzien van over- of ondersteunen ten opzichte van de AX voor landbouwvoertuigen in de voorschriften mogelijk is gemaakt maar een bevoegdheid is van de lokale overheden.

59. De tussenkommende partij stelt dat een landbouweffectenrapport geen wettelijk statuut heeft, en dat in overleg met de Vlaamse Landmaatschappij een “lokale grondenbank-AX” werd opgericht.

60. In hun memorie van wederantwoord brengen de verzoekende partijen geen nieuwe elementen meer aan.

Beoordeling

61. Om ontvankelijk te zijn moet een middel een voldoende en duidelijke omschrijving geven van de geschonden geachte rechtsregel of het geschonden geacht beginsel en van de wijze waarop die rechtsregel of dat beginsel volgens de verzoekende partij door het bestreden besluit wordt geschonden. Daarmee rekening houdend is het aangevoerde vijfde middel enkel ontvankelijk in zoverre daarin de schending wordt aangevoerd van “de zorgvuldigheidsnorm”, of met andere woorden, van het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

62. De verzoekende partijen wijzen in de ruimtelijke ordeningsreglementering geen bepaling aan die een verplichting zou inhouden om bij de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan een “landbouweffectrapportage” uit te voeren.

Het middel is opgebouwd uit een aantal verzuchtingen en wensen van de verzoekende partijen, waarvan niet wordt beweerd dat deze aan de verwerende partij werden kenbaar gemaakt tijdens bijvoorbeeld de publieke consultatie omtrent de kennisgeving van het MER of naar aanleiding van het openbaar onderzoek omtrent het ontwerp van gewestelijk uitvoeringsplan. Het blijkt niet hoe of waarom de verwerende partij rekening zou moeten gehouden hebben met de opgesomde aspecten bij de opmaak van het bestreden gewestelijk uitvoeringsplan.

63. Het vijfde middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State stelt de afstand van het geding vast in hoofde van de verzoekende partijen sub 1, 3 en 6.

2. De Raad van State verwerpt het beroep in hoofde van de verzoekende partijen sub 2, 4 en 5.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing, begroot op 1050 euro, ieder voor een zesde.

De verzoekende partijen sub 2, 4 en 5 worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 525 euro, ieder voor een derde.

De tussenkommende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van acht september 2011, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Roger Stevens